

Enheten för handel och tekniska regler

YTTRANDE

2020-11-03 Dnr 2020/01073-2

Justitiedepartementet
Endast via e-post.

Ds 2020:17 Skärpt kontroll över explosiva varor

Er ref. *JU2020/02595/L4*

Sammanfattning

Kommerskollegium bedömer att förslaget inte omfattas av anmälningsskyldighet enligt anmälningsskyldighetsdirektiv (EU) 2015/1535 då de remitterade ändringarna inte innebär nya krav som på ett väsentligt sätt kan påverka sammansättningen eller saluföringen av explosiva varor.

Kommerskollegium bedömer emellertid att i de fall de remitterade förslagen påverkar tjänsteverksamhet i form av grossist- och detaljhandel, omfattas de av anmälningsskyldighet enligt direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden. Detta då de remitterade bestämmelserna innehåller krav som, såvitt kollegiet förstår, är tillämpliga på tjänsteutövare som inte är etablerade i Sverige och som tillfälligt tillhandahåller tjänster här.

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Anmälan av tekniska föreskrifter

Enligt 20 § 6 p. i förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt

proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter ((EU) 2015/1535).¹

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet är bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser.² Om Regeringskansliet inte anmäler tekniska föreskrifter, fast Regeringskansliet borde gjort det, förlorar de tekniska föreskrifterna sin rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.³

Justitiedepartementet har remitterat DS 2020:17 ”Skärpt kontroll över explosiva varor”. I underlaget föreslås ändringar i tre olika författningar⁴ som genomförs i syfte att öka kontrollen över vilka som befattar sig med explosiva varor. Ändringarna som föreslås gäller framförallt tillståndsprövningen för att bland annat tillverka, förvara, använda eller bedriva handel med explosiva varor. Vidare införs en begränsning av tillståndets längd till högst tre år samt en utökning av de grunder på vilka ett tillstånd kan återkallas.

Tillståndskrav för att hantera vissa typer av varor utgör anmälningspliktiga tekniska föreskrifter enligt direktiv (EU) 2015/1535. Att ekonomiska aktörer ska inneha tillstånd för att befatta sig med explosiva varor följer, som kollegiet förstår det, dock av explosivvarudirektivet⁵ och är således harmoniserat. Tekniska föreskrifter som genomför EU-lagstiftning behöver inte anmälas, med undantag för om EU-lagstiftningen ger medlemsländerna ett utrymme för olika nationella lösningar och medlemsstaten väljer att utnyttja detta utrymme.

Som Kommerskollegium förstår det innebär nu remitterade ändringar att vissa provningsgrunder för tillståndet ändras. Inga av dessa krav riktas emellertid direkt på de explosiva varorna som sådana.

Kommerskollegium förstår det vidare som att då tillståndskrav redan föreligger enligt EU-rätten, innebär nu föreslagna ändringar inga

¹ Andra procedurer är de i enlighet med tjänstedirektivet (2006/123/EG) samt Världshandelsorganisationens (WTO) TBT-avtal (Agreement on Technical Barriers to Trade).

² Anmälningsdirektivet artikel 1.1(f).

³ Mål C-95/14, *UNIC* (2015) p. 29.

⁴ Förslag till lag om ändring i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor; Förslag till förordning om ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister; Förslag till förordning om ändring i förordningen (2010:1075) om brandfarliga och explosiva ämnen.

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/28/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden och övervakning av explosiva varor för civilt bruk

ytterligare begränsningar vilka som på ett väsentligt sätt kan påverka de explosiva varornas sammansättning, natur eller saluföring.

Kommerskollegium bedömer mot bakgrund av ovan att de författningsförslag som presenteras i DS 2020:17 inte behöver notifieras enligt direktiv (EU) 2015/1535 om tekniska föreskrifter.

Anmälan av nya krav på tjänsteverksamhet

Av 2 § förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden, som hänvisar till tjänstedirektivet⁶, följer att nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet ska anmälas till Kommerskollegium.

Förslagen i promemorian är tillämpliga på de som hanterar explosiva och/eller brandfarliga varor. Med den som *hanterar* dessa varor avses bland annat de som saluför dessa varor. Detalj- och grossisthandel med varor omfattas av tjänstedirektivet.⁷ Det framgår inte av promemorian vilka företag som berörs av förslagen. Om de remitterade förslagen påverkar tjänsteverksamhet i form av grossist- och detaljhandel aktualiseras frågan om anmälningsplikt enligt tjänstedirektivet.

Tjänstedirektivet innehåller två bestämmelser om anmälningskyldighet. Den ena avser krav på tjänsteutövare som är etablerade i Sverige och omfattar endast ett antal *specifika krav* som räknas upp i direktivet.⁸ Den andra avser *samtliga krav* som även är tillämpliga på tjänsteutövare som inte är etablerade i Sverige, utan i ett annat land inom EU/EES, och som tillfälligt tillhandahåller tjänster i Sverige.⁹

Enligt kollegiets bedömning innehåller de remitterade bestämmelserna inte något anmälningspliktigt krav på tjänsteutövare som är etablerade i Sverige. De remitterade bestämmelserna innehåller emellertid krav som (såvitt kollegiet förstår) är tillämpliga på tjänsteutövare som inte är etablerade i Sverige och som tillfälligt tillhandahåller tjänster här. Kollegiet bedömer därför att de remitterade förslagen innehåller krav som omfattas av anmälningsplikten i tjänstedirektivet.¹⁰ Detta gäller för kraven i paragraferna 9, 9a, 10, 19 st. 2 och 3, 19 b, 19 d och 20 i förslaget i lagen om ändring i lagen (2010:1011) om brandfarliga och

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, artiklarna 15.7 och 39.5

⁷ Europeiska kommissionens handbok om genomförandet av tjänstedirektivet, s 10.

⁸ Anmälningsplikten regleras i artikel 15.7, som hänvisar till artikel 15.2 där de anmälningspliktiga kraven listas.

⁹ Anmälningsplikten regleras i artikel 39.5.

¹⁰ Artikel 39.5.

explosiva varor samt paragrafen 19 i förslaget till förordning om ändring i förordningen (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor.

Då det är tillståndskrav som regleras i förslagen vill kollegiet uppmärksamma Justitiedepartementet om artiklarna 9-13 i tjänstedirektivet och uppmuntra departementet att göra en EU-rättslig bedömning av om förslagen är förenliga med de omnämnda artiklarna. I promemorian föreslås en ny bestämmelse om att tillstånd som beslutas av kommuner för explosiva varor ska få gälla som längst i tre år. Kollegiet vill informera departementet om att tillstånd som beviljas tjänsteleverantörer inte får vara tidsbegränsade utom då en begränsad varaktighet är motiverad av tvingande hänsyn till allmänintresset.¹¹

Enligt tjänstedirektivet måste krav på tjänsteverksamhet kunna motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset, samt vara proportionerliga i förhållande till sitt syfte.¹² Då en sådan motivering kommer att efterfrågas när förslagen anmäls in via det webbaserade systemet IMI¹³ bör ett eventuellt uppdrag till kollegiet att anmäla förslagen innehålla en sådan motivering. Kollegiet svarar gärna på eventuella frågor kring anmälningsförfarandet.

Kollegiet vill slutligen påminna om den kontaktpunkt som inrättades i samband med genomförandet av tjänstedirektivet. Kontaktpunkten ska innehålla information om, samt möjlighet att fullgöra, förfaranden och formaliteter som krävs för att få utöva en tjänsteverksamhet.¹⁴ Kontaktpunkten finns på www.verksamt.se och administreras av Tillväxtverket.¹⁵

¹¹ Artikel 11.1 c i tjänstedirektivet.

¹² Artiklarna 15.3 samt 16.1 tredje stycket.

¹³ Internal Market Information System.

¹⁴ Artikel 6.

¹⁵ Se 5-6 §§ i förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden angående skyldigheten för myndigheter att lämna information till Tillväxtverket.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Christofer Berg efter föredragning av utredaren Felinda Wennerberg. I ärendets slutliga handläggning har utredaren Hiba Zeydi deltagit.

Stockholm som ovan

Christofer Berg

Enhetschef

Felinda Wennerberg

Utredare